

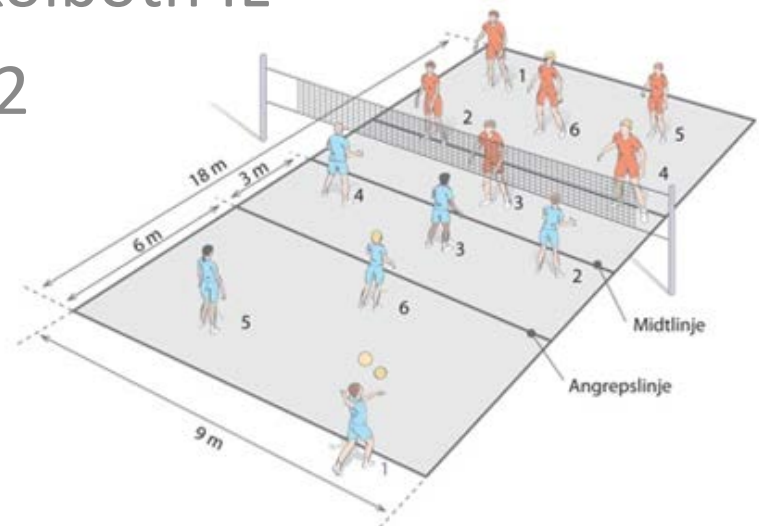


Hjelp! Jeg er volleyballdommer



av Tømm Hansen, Kolbotn IL

August 2012



Generelt

- Målet er å være kampfasilitator og ikke dommerpoliti
 - Flere regler endret siste årene for å få færre avblåsninger
 - Du blåser bare på det du ser (ikke det andre mener du burde sett)
 - Hvis du tror du ser noe – ikke blås
 - Er det noe du ikke ser (men alle andre har sett) så blåser du omserve
- I ungdomsserien noen typiske utfordringer:
 - Førstedommer blåser lavt. Andredommer blåser så å si aldri.
 - Rotasjon/oppstilling og feil angrep fra bakspiller håndheves sjelden
 - Trenere snakker til dommere (kun kaptein kan snakke til dommer)
 - Ubesluttsomhet i dømming (skyldes ofte manglende kunnskap)
 - Feilaktige «dommertegn» går i arv. Eksempelvis omtrent alle signaliserer for sett- og matchball men det finnes ikke noe dommertegn for dette i volleyballreglementet lenger.
 - Ball fra en annen bane som ruller over hjørnet av vår bane uten at spillere er i nærheten - dømmes unødvendig raskt omserve
 - Spillere stopper opp fordi det er en ball som ruller over banen et sted eller trener signaliserer timeout. Husk at du er kampleder og spillet går til du blåser!

Dommere

- Førstedommer (First Referee – F)
- Andredommer (Second Referee – S)
- Linjedommere (2/4) (Line Judges - L)
- Sekretær (Scorer)
- Assisterende sekretær (Assistant Scorer)

Plassering

• R1 = Førstedommer

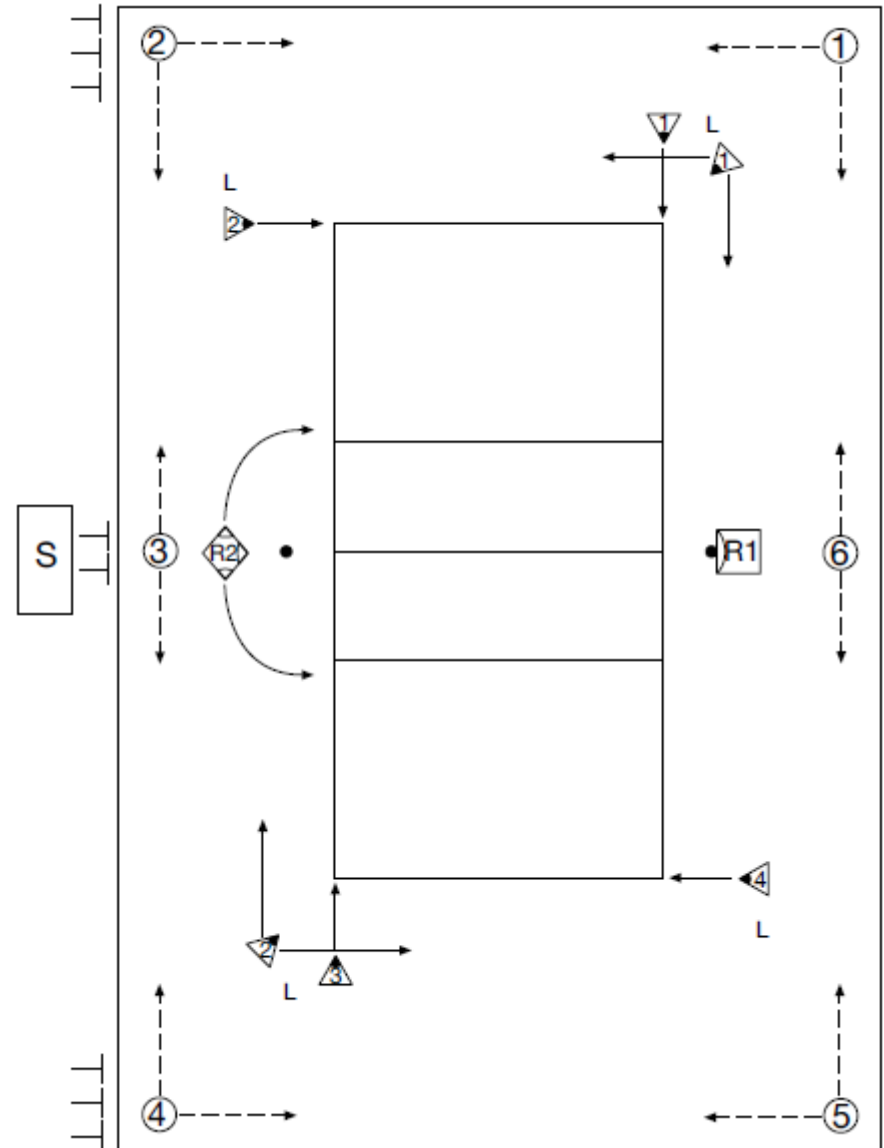
◊ R2 = Andredommer

S = Sekretær

▶ 2 = Linjedommere (1-2 eller 1-4)

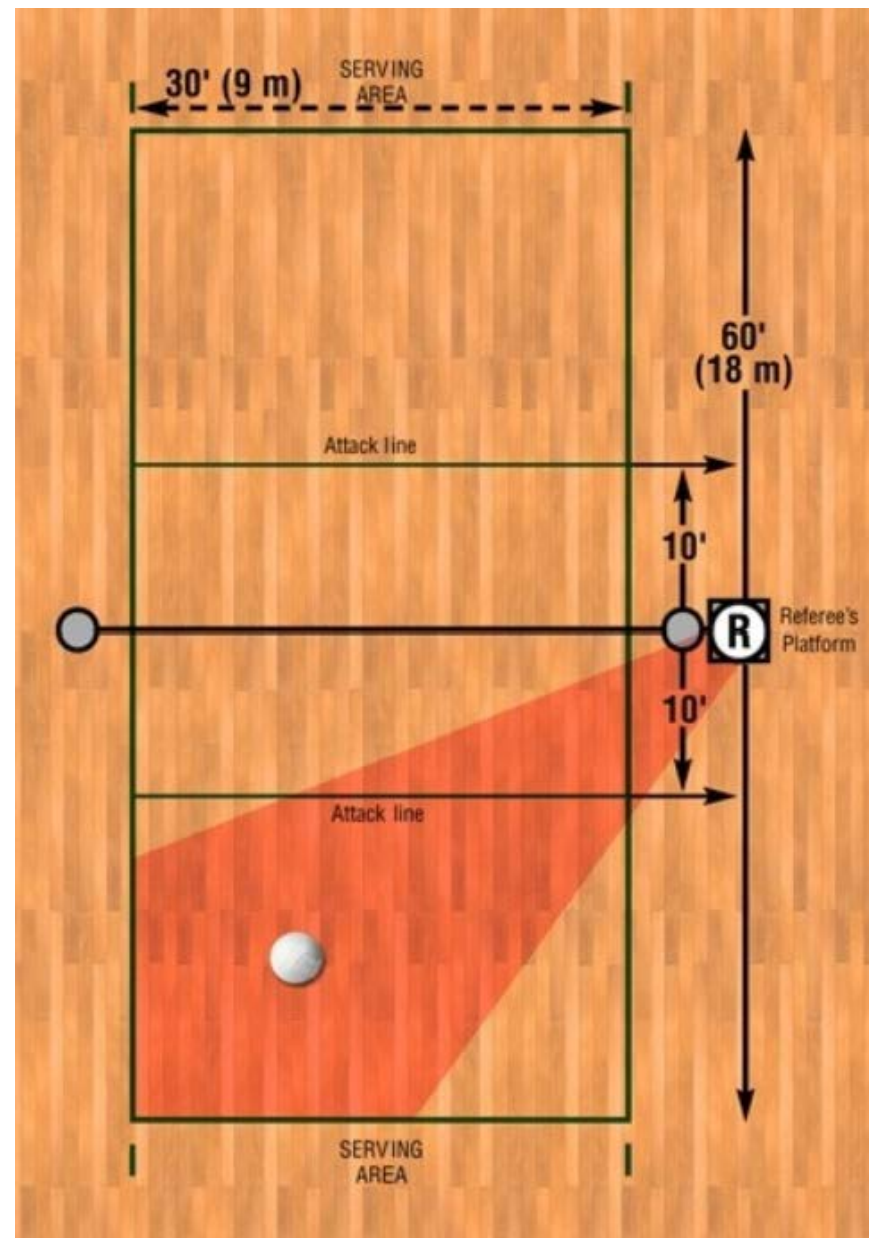
④ = Ballhenterne 1-6

—| = Gulvmoppere



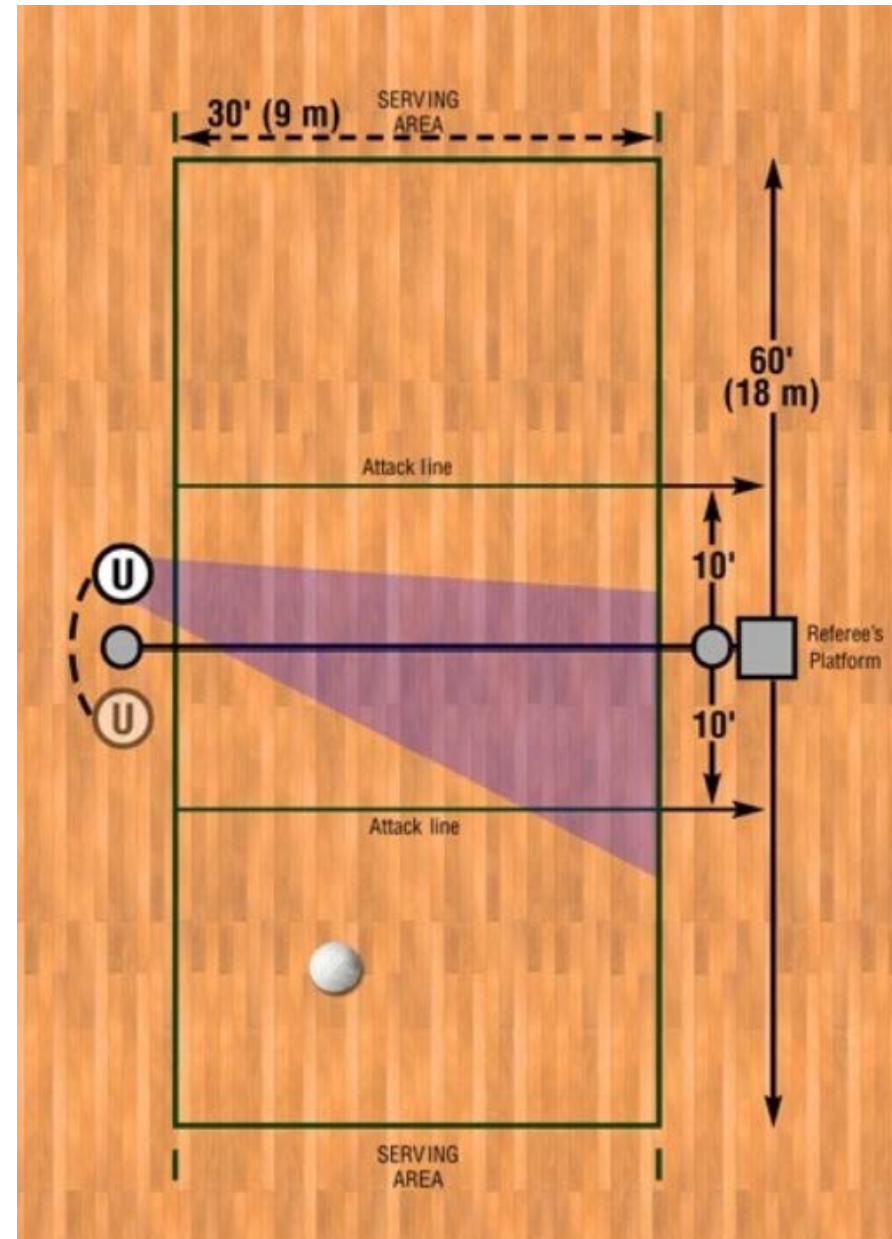
Førstedommer

- Kampleder
- Hovedansvaret er å følge ballen, fokuser på hender og armer
- Kan overprøve alle andre funksjonærer (inkludert andredommer)
- Blåser på:
 - Servefeil
 - Feil over nettet (overdekning, nettberøring)
 - Slagfeil (føring, dobbeltslag, fire slag)
 - Advarsler og kort (straff)



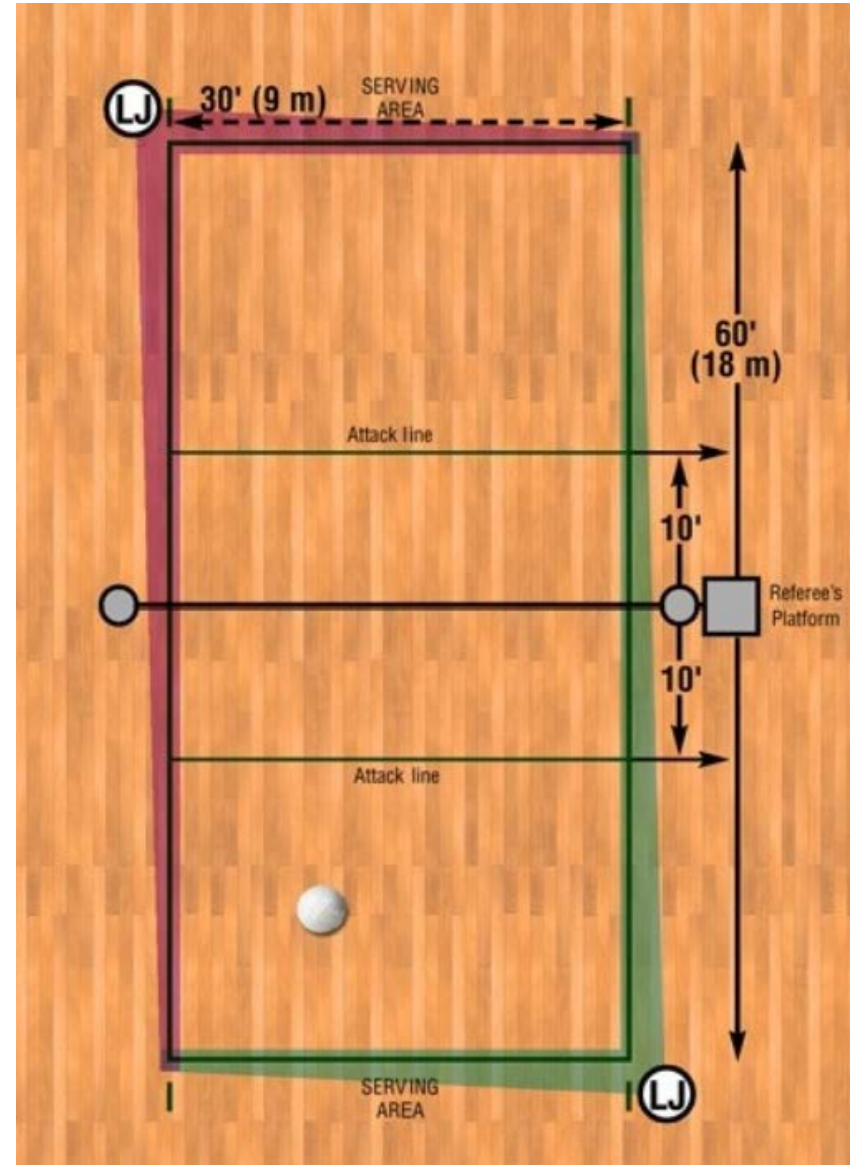
Andredommer

- Ansvar for nettet (nedre del)
- Skal forflytte seg for å se best mulig (bytte side ved nettstolpen)
- Skal typisk ikke se på ballen
- Ansvar for:
 - Fotfeil
 - Rotasjonsfeil
 - Nettberøring
 - Timeout
 - Spillerbytter
 - Antenne på sin side
 - Ball utenfor spilleområdet (gulv, tak, vegger, dommertårnet etc.)



Linjedommere

- Står diagonalt 1-2 meter fra hjørnet
- Vurderer ball inn eller ut
- Sjekker at server ikke trår på baklinje
- Ser at ballen passerer på riktig side av antenner og ikke berører disse
- Berøring av det mottakende lag på baller som går "ut"



- Fører konkurranseskjema

NVBF		Føring	
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3

Kryss av for hvem som starter å serve

[illegible]

Assisterende sekretær

- Opererer den manuelle poengtavlen



Andredommer kopierer førstedommer

- Andredommer skal kopiere førstedommer på alle signaler unntatt:
 - Signal for serve
 - Serve i nett (men skal kopiere signal for å vise side)

Signal for serve



Serve krysset ikke nettet



Blåse og signalisere



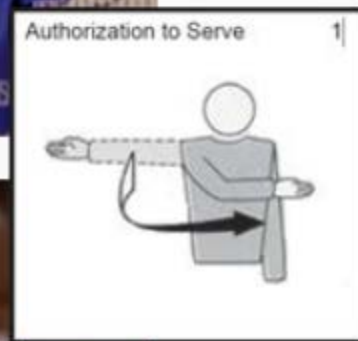
- Førstedommer:
 - Blås, signaliser hvem som server neste ball, vis signal for feilen du blåste for
- Andredommer:
 - Blås, signaliser for feilen du dømte for, gjenta etter førstedommer hvem som server neste ball
- Tegn som kun krever en hånd
 - Signaliser alltid med hånden som tilsvarer siden til det laget som gjorde feilen
 - Av og til peker vi på spiller som gjorde feil med åpen hånd (ikke pekefinger)

Typiske blåsefeil

- Blåser sent
 - Eksempelvis ser på linjemann før du blåser
- Feil signalsekvens – benytt 1-2-3
 - 1. Blåse
 - 2. Signalisere hvem som har neste serve
 - 3- Signalisere hvilken feil som ble begått
- Dobbeltsignal
 - Eksempel ball toucher spiller og ut. Du signaliserer ut og ikke signal for touch (som i praksis indikerer at det andre laget vant ballvekslingen)
- Blåser for lavt
 - Hvis spillet ikke stopper umiddelbart blås på nytt!

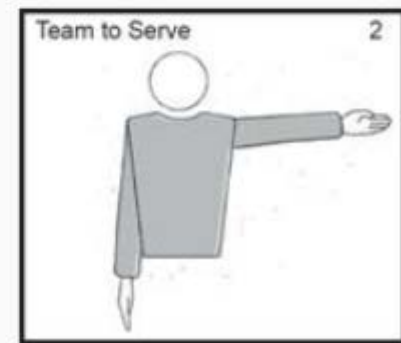
Signal for serve

- Håndflaten skal ikke vende ned eller opp
- Andredommer gjentar IKKE dette tegnet



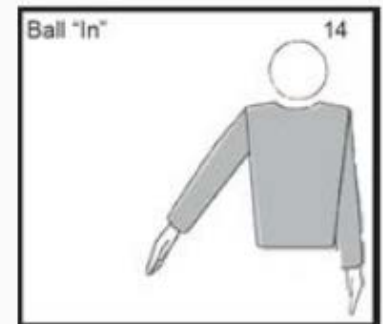
Lag som skal serve

- Ved avslutning av ballveksling indikeres hvilket lag som skal serve neste serve



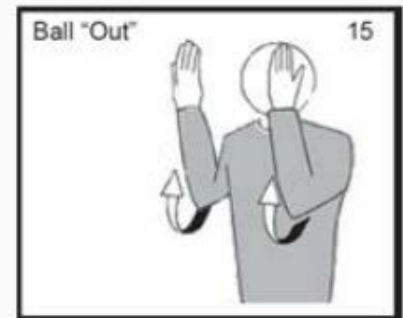
Ball inn

- Legg tommel mot pekefinger
- 45 grader
- Pek på krysset angrepslinje /sidelinje
- Er du i tvil om en ball er inn eller ut skal du først blåse – deretter konsultere linjedommere – signalisere hvem som server og så ball inn / ut



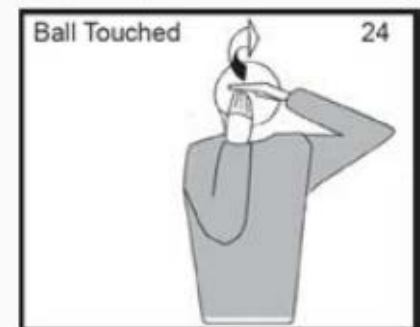
Ball ut

- Håndflater mot deg
- 90 grader vinkel i albu



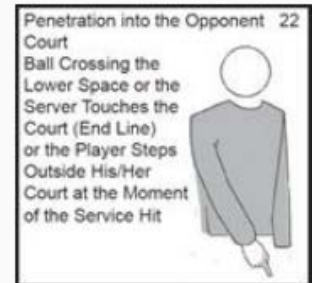
Touch

- 90 graders arm på den siden som touchet ballen
- Børst fingertuppene en gang med den andre hånden



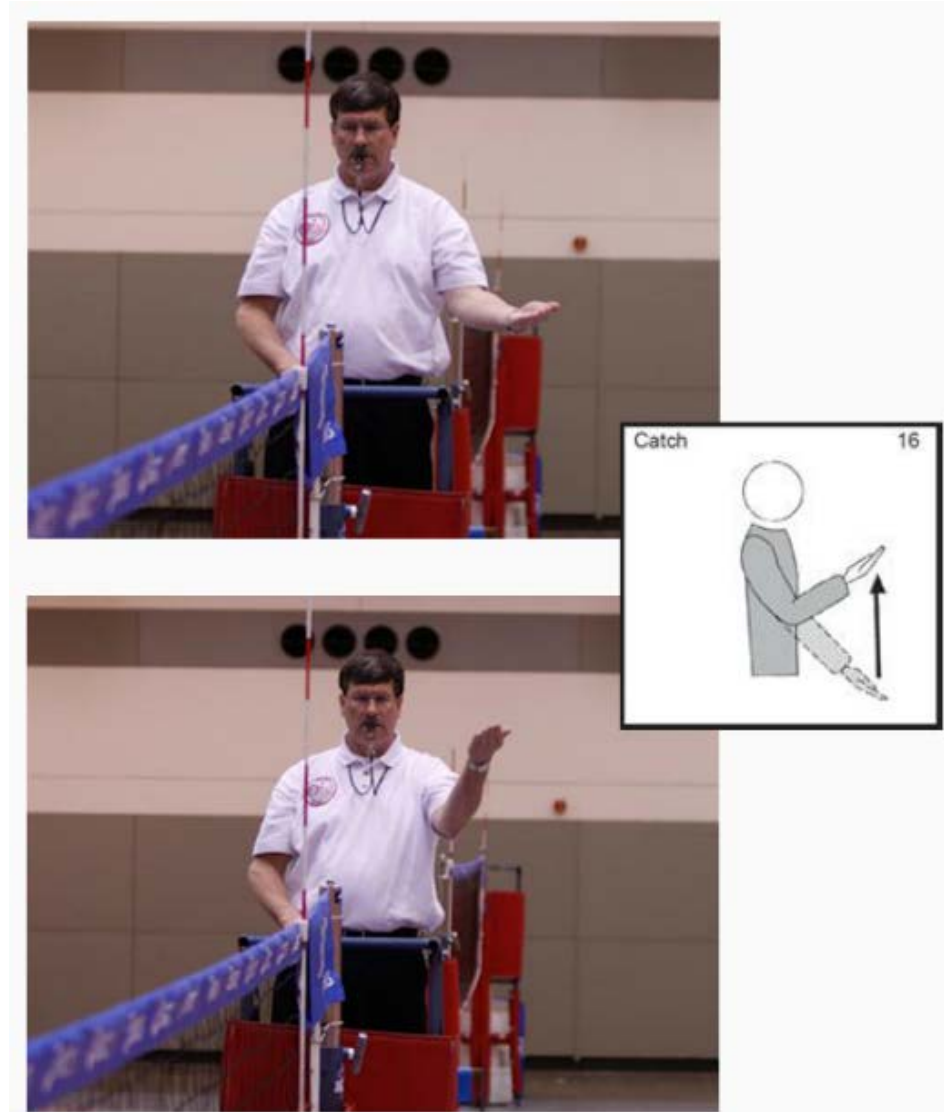
Linjefeil

- Server trækker på linja
- Spiller trækker over midtlinjen
- Ball passerer under nettet
- Bruk armen på den siden som feilen ble begått
- Pek med åpen hånd på spiller som gjorde feilen



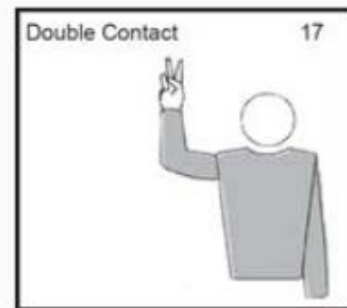
Føring

- Koppformet hånd
- Start ved midjen og før armen opp til hodehøyde
- Typisk feil ved fingerslag under hodehøyde



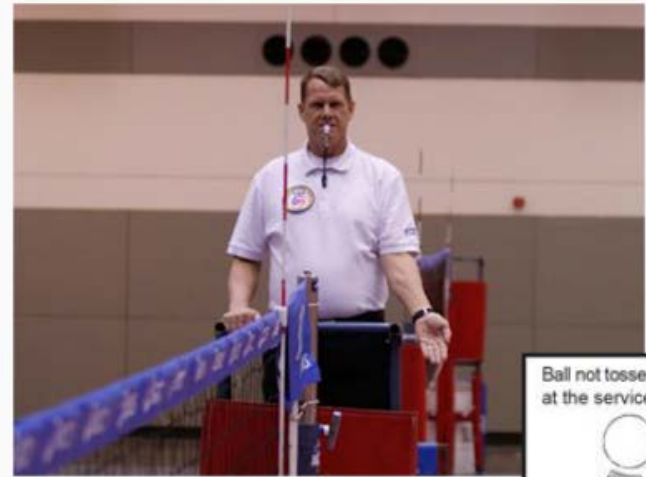
Dobbeltslag

- To fingre opp



Feil serve

- Ball slås ikke etter serveoppkast
- Omtrent samme signal som føring men starter ved hoften og går opp til magen



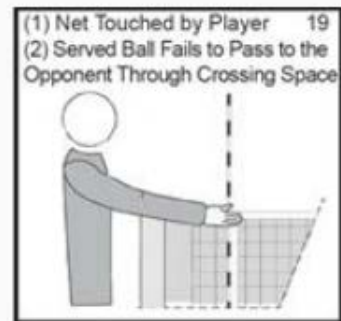
Forsinkelse i serve

- Indiker 8 sekunder med åtte fingre



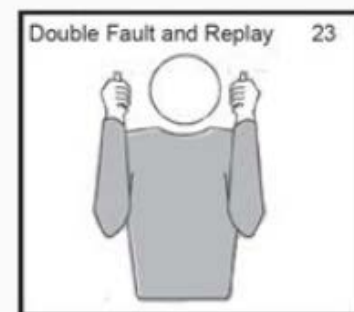
Nettfeil

- Utstrakt arm, håndflaten mot nettet
 - Førstedommer berører nettet (peker bare på hvem som begikk feilen dersom førstedommer var den som blåste)
 - Andredommer berører ikke nettet men indikerer hvem som begikk feilen (skal også stå på siden feilen ble begått)



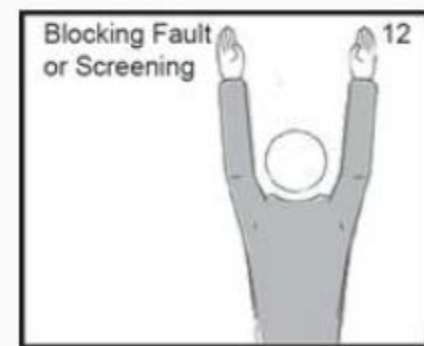
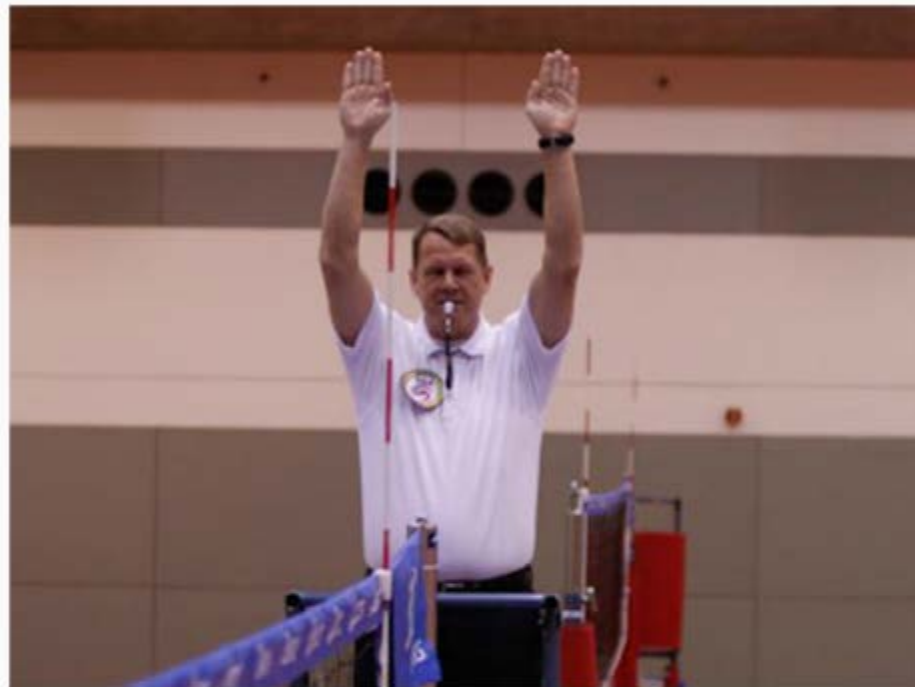
Dobbeltfeil og omspill

- Begge lag gjør feil samtidig betyr omspill
- Ball fra annen bane eller andre forstyrrende momenter gir grunnlag for omspill (dommers vurdering om en ball som triller inn under ballveksling forstyrrer)
- En dommer dømmer basert på det man ser. Er du f.eks. dommer alene og ikke så om en ball er inn eller ut fordi en spiller hindret sikten bør du ikke være redd for å dømme omspill.



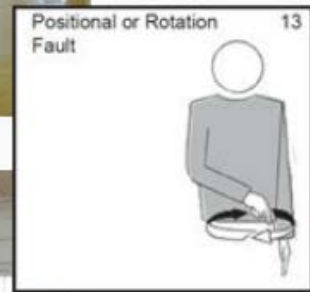
Blokkeringsfeil / skjerming

- Begge armer opp med håndflater mot banen
- Vel blokkfeil indikerer hvem som gjorde en feil



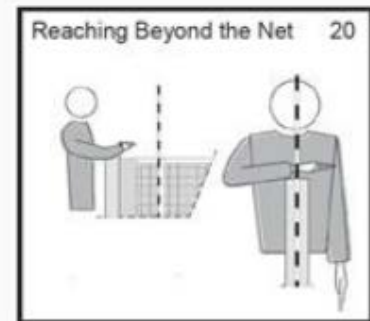
Rotasjonsfeil

- Sirkulære bevegelser med klokka med pekefinger i midjehøyde – to runder
- Pek på de som har gjort en feil – viktig slik at de ikke gjør samme feil igjen



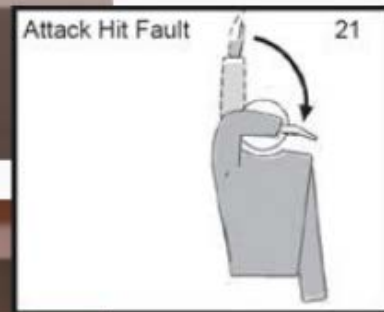
Overdekning

- Armen plasseres vertikalt over nett
- Pek deretter på spiller som gjorde feilen

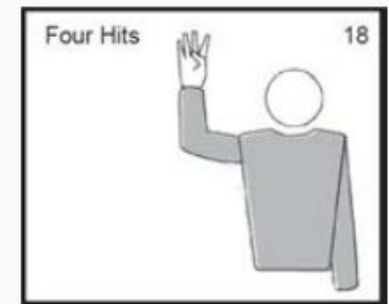


Angrepsfeil

- Arm opp og så over nett
- Vertikal arm er over øyehøyde
- Identifiser spiller som gjorde feilen

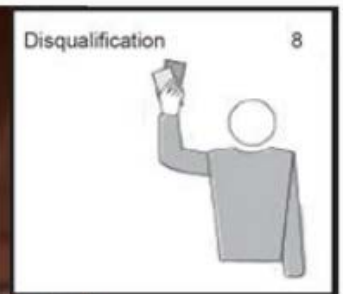
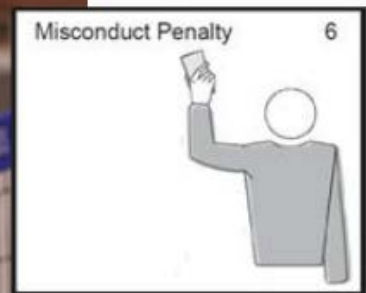


Fire slag



Straff

- Førstedommer kan gi kort
- Normalt gis tilsnakk først med mindre det er en grovt forseelse
- Blås først, indiker neste lag til å serve, hold deretter opp gult kort (advarsel), rødt kort (utvisning) eller gult/rødt kort (diskvalifikasjon)
 - Gult kort (stygt språk) – poeng og serve til motstander
 - Rødt kort – Spiller ute resten av settet
 - Gult+Rødt kort – Spiller ute resten av kampen



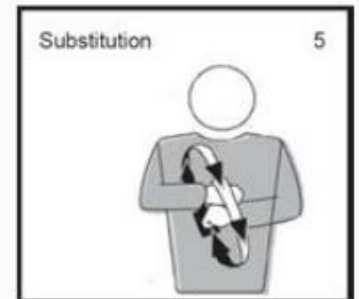
Forsinkelser

- Marker enten med hånden eller gult kort
- Først vises laget som får serve og dermed et poeng – deretter vises tegnet for forsinkelse
- Andredommer viser ikke dette tegnet



Spillerbytte

- Roterer armer med knyttet neve
- 1-2 rotasjoner



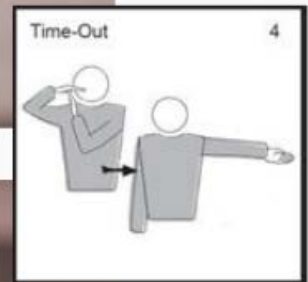
Tillatelse til å gå inn på banen

- Andredommer gir signal for at innbytter kan gå inn på banen



Timeout

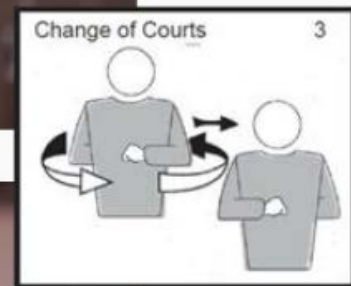
- Signalet for timeout kommer før indikasjon på hvilken side som ba om timeout
- Vertikal arm opp på siden som ba om timeout



Bytte side

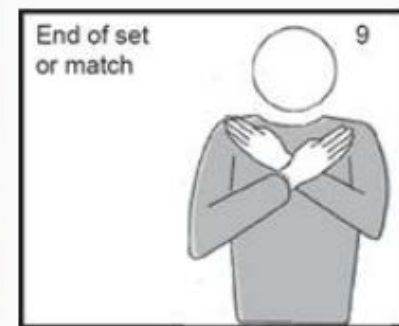
- Etter sett eller når et lag har fått 8 poeng i avgjørende sett markeres sidebytte
- Ett av lagene skal bevege seg mot klokka rundt hele banen mens ett lag går direkte til ny benk

Change of Courts



Sett eller match slutt

- Markerer at sett eller match er over
- Merk: Det finnes ikke noe dommertegn for settball eller matchball
- Ved kampslutt markeres at lagene skal gå til baklinjen, blås deretter at de skal komme sammen og håndhilse



Andredommer signaliserer

- Andredommer blåser direkte på noen typer feil
- Blåser for timeout (30 sek)



Inntrenging på motstandernes banehalvdel



Nettfeil (nettets nedre del)

Antennefeil



Andredommer kopierer førstedommer (forts.)

- Her er signalene som andredommer kopierer førstedommer på



Ball ut

Ball inn /
gulvet



Touch

Avsluttet
ballveksling



4 slag



Dobbeltslag

Føring



Spillerbytte



Spillerbytte

Tillatelse til å gå
inn på banen

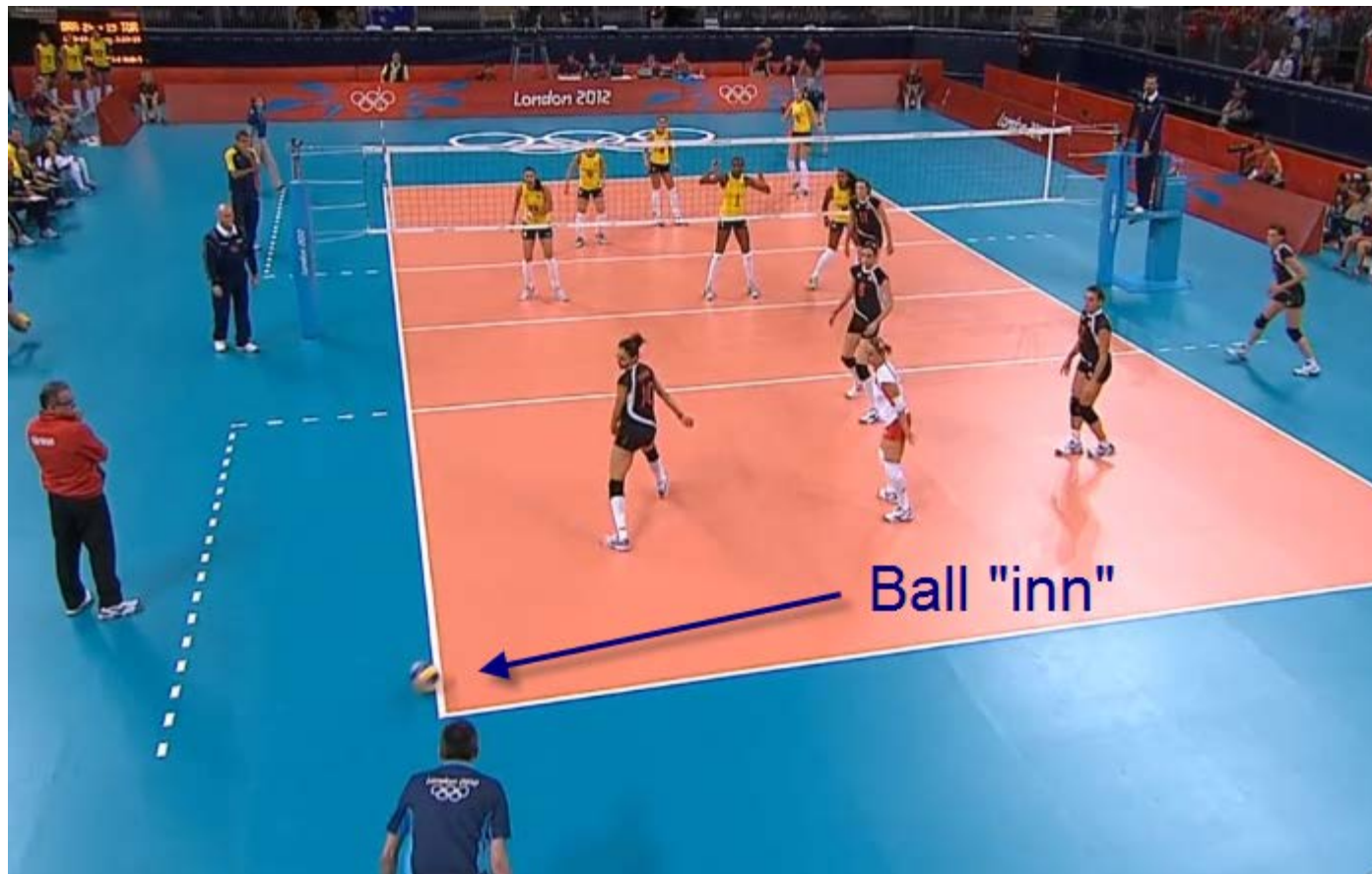


Klar



Ball «inn»

- Hele ballen skal være ute for å dømme «ut»



Nettet berører en spiller

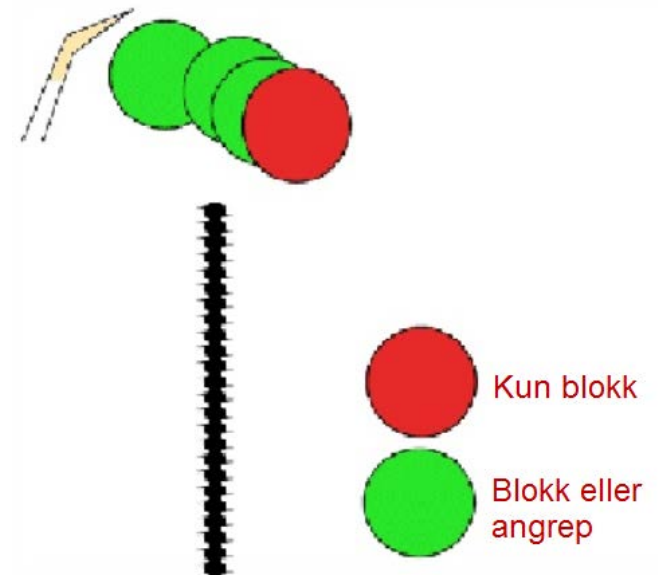
- Når ballen slås slik i nettet at det får nettet til å berøre en motstander, skal dette ikke regnes som feil
 - Vær spesielt oppmerksom på dette i blokksituasjoner eller når ballen stryker over nettkanten
 - Som dommer skal du være sikker på at du ser ulovlig nettkontakt før du blåser
 - At nettet beveger seg er altså ikke alene grunn til å blåse, heller ikke lagledere eller spillere som stønner
 - Målet er at en ballveksling skal avsluttes på grunn av godt spill og ikke med et fløytesignal

Nettet berøres av spiller

- Berøring av nettet er ikke feil, unntatt dersom det hindrer eller påvirker spillet
- En spiller påvirker motstanders spill ved (bl.a) å:
 - **berører det øvre båndet på nettet** eller de øvre 80cm av antennen **når hun/han spiller ballen**, eller
 - bruker nettet som støtte samtidig som ballen spilles, eller
 - skaffer seg en urettmessig fordel overfor motstander, eller
 - gjør en handling som hindrer motspiller i å spille ballen på lovlig vis (for eksempel overdekning)

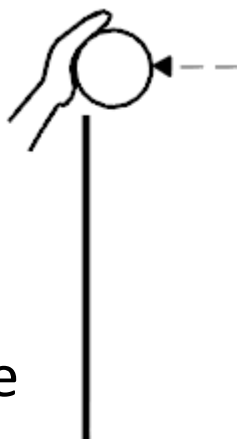
Blokkering

- Å blokke en ball som er fullstendig på motsatt banehalvdel er tillatt når:
 - Motstander har fullført et angrep
 - Motstander retter ballen mot den andre siden (dommers vurdering)
 - Ballen faller ned nær nettet og ingen fra motstanderen kan spille ballen (dommers vurdering)
- En serve kan ikke blokkes
- En ball kan angripes med en gang den delvis er over nettet (med unntak av serve)



Godkjent blokkering

- Ball over nettkanen
- Ball lavere enn nettkanten (forutsatt at det er på et angrepsslag)
- Ball er i nettet
- Ball beveger nettet i blokker og går tilbake



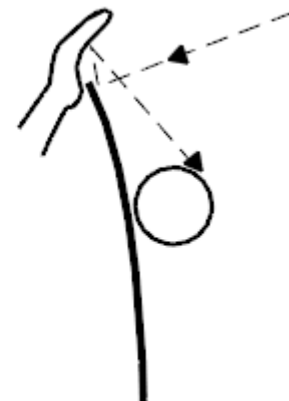
Ball above the net



Ball lower than the top of the net



Ball touches the net



Ball bounces off the net

Blokkfeil

- Blokkering fra bakspiller er ulovlig
 - Dersom ingen deler av kroppen er høyere enn nettet ved første berøring av ballen regnes dette som et slag (ikke som en blokk)
- Vurdering (bildet)
 - Ballen er over nettet – hvit er bakspiller (legger)
 - Dersom samtidig kontakt er det blokkfeil
 - Dersom rød blokkerer ballen og sender den i armene på hvit er det en blokkfeil for hvit
 - Dersom hvit opplegger sender ballen i armene på rød blokk er det en angrepsfeil
 - (Dersom ballen er fullstendig over på hvit banehalvdel vil det være en overdekningsfeil på rød)

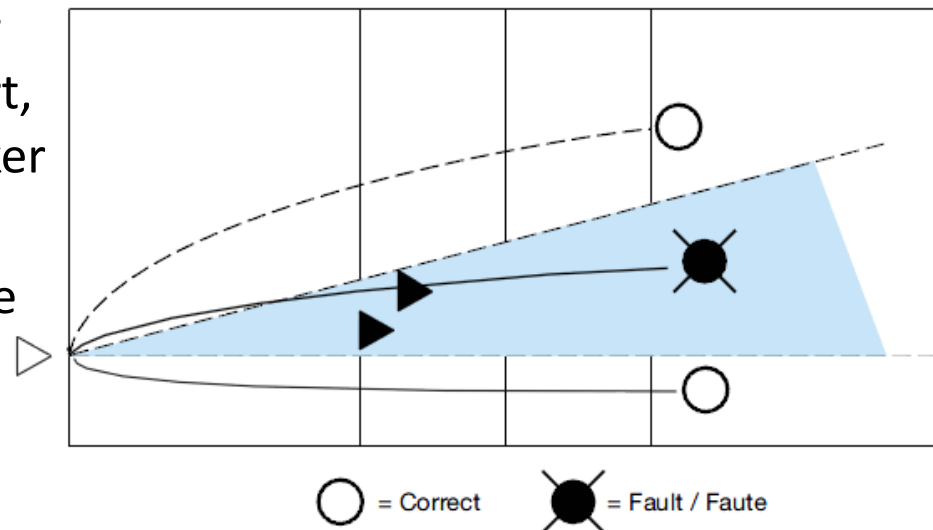


Første slag

- Slag ved servemottak
- Slag ved mottak av angrepsball (alle handlinger som sender ballen mot motstanderne, unntatt serve og blokk, anses som angrepsslag)
- Slag på en ball som kommer fra motstanderens blokk
- Slag på en ball som kommer fra lagets egen blokk

Skjerming

- Spillerne på det servende laget må ikke ved hjelp av skjerming hindre motstanderne fra å se serveren eller ballbanen.
- En spiller, eller en gruppe spillere, på det servende laget utfører en skjerming dersom han/hun/de vifter med armene, hopper eller forflytter seg sidelengs mens serveren blir utført, eller ved å stå samlet slik at de dekker ballbanen.
- Straff: Poeng til motstander og serve over



Serve

- Ballen skal slås med én hånd eller med en hvilken som helst del av armen etter først å ha bli kastet opp eller sluppet fra hånden (hendene).
- Det er bare tillatt å kaste opp eller slippe ballen for serve én gang. Det er tillatt å sprette ballen eller å bevege ballen i eller mellom hendene.
- I det øyeblikk ballen slås eller spilleren satser for en hoppserve, må serveren ikke berøre banen (baklinjen inkludert) eller gulvet utenfor servesonen.
- Serveren må slå ballen innen 8 sekunder etter at førstedommeren har blåst for serve.
- En serve som er utført før dommeren har blåst skal kanselleres og tas på nytt.



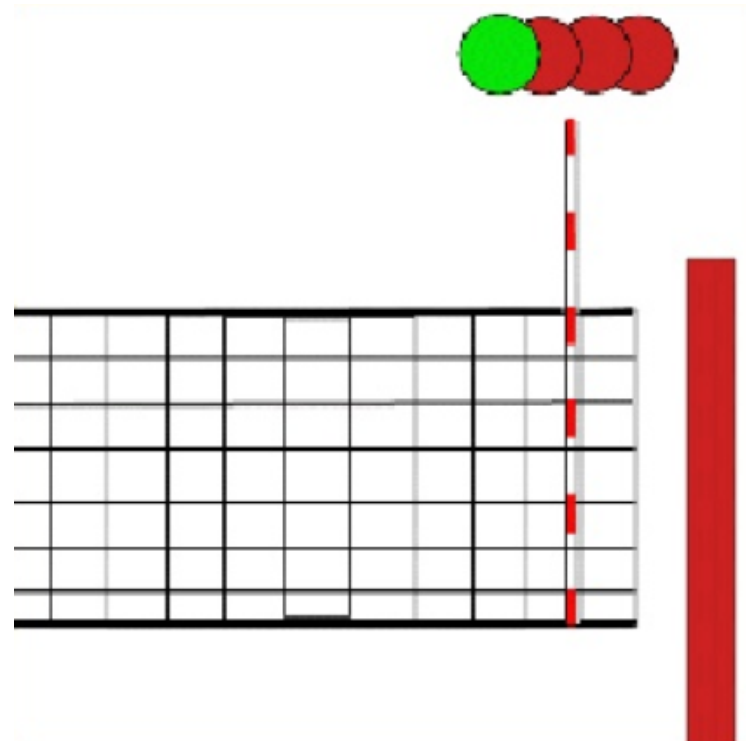
Serve

- Serve er ugyldig når:
 - Ulovlig slag
 - Foten berører linja (eller utenfor servesonen)
 - Server ikke følger rotasjonsordenen
 - Serven ikke utført innen 8 sekunder etter klarsignal
 - Forsøk på å utføre serven mer enn en gang
- Straff: Poeng og serve over



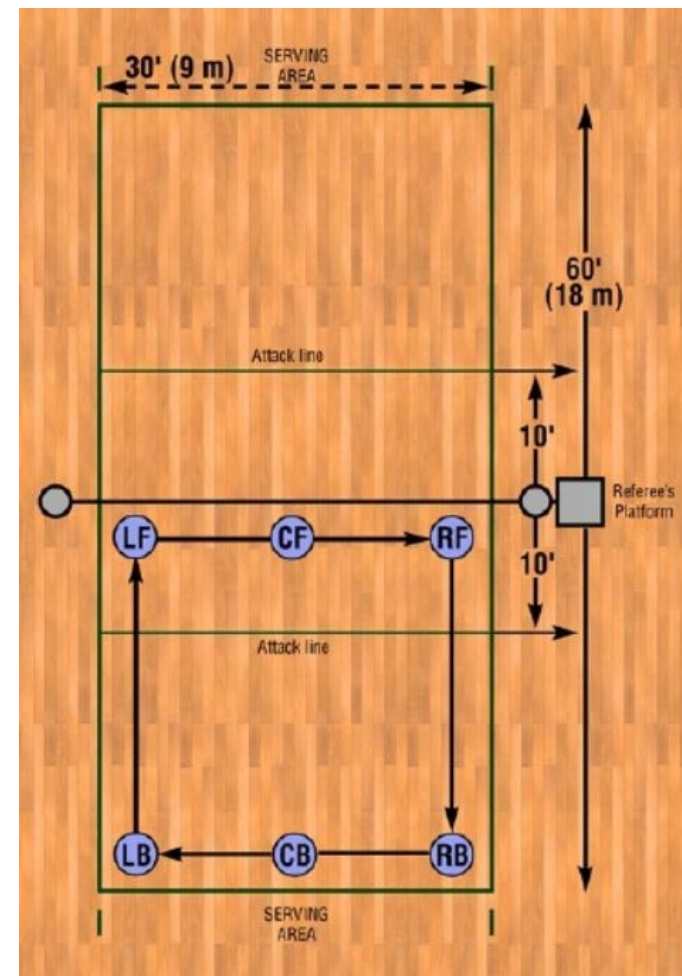
Ball utenfor spilleområdet

- Ballen er utenfor spilleområdet og er død når den:
 - Treffer gulvet
 - Treffer tak eller vegger
 - Berører antenne eller nettet utenfor antenner eller ikke passerer mellom antennene på vei over nett.
 - Er borti en som ikke er en spiller (dommer, tilskuer, trener etc.)



Rotasjon

- Spillere roterer med klokka
- Førstedommer har ansvar for å sjekke oppstilling til lag som server og evt. blåse
- Andredommer har ansvar for å sjekke opptilling til lag som står i mottak og evt. blåse
- Vi blåser ikke på centimeterfeil men tydelige oppstillingsfeil

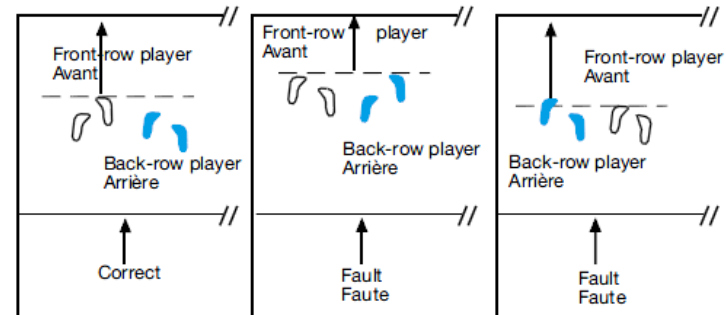


Oppstilling

- Så lenge en spillers fot er på korrekt side av en annen spillers fot er det korrekt
- Er føttene helt likt blåser vi ikke
- Oppstilling gjelder akkurat når serve slås og vi praktiserer ikke med centimeterpresison

Example A:

Determination of the positions between a front-row player and the corresponding back-row player

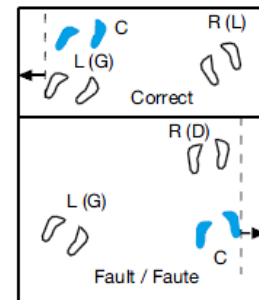


Exemple A:

Détermination des positions entre un joueur avant et son arrière correspondant

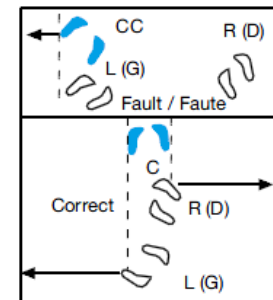
Example B:

Determination of the positions between players of the same row



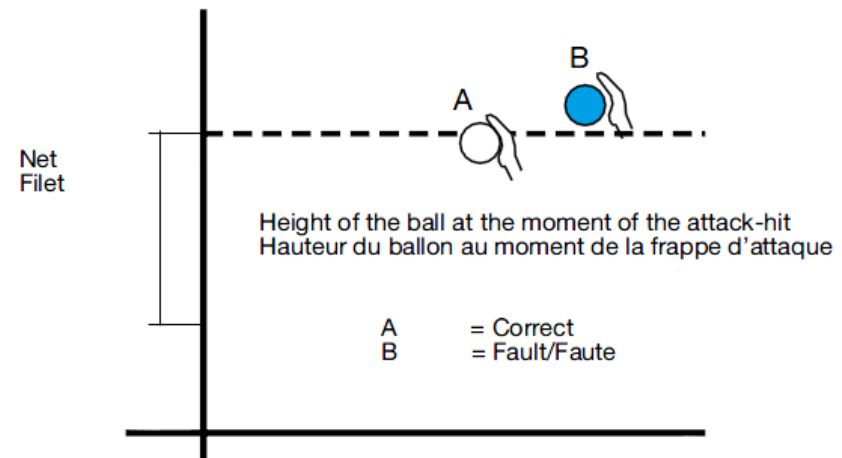
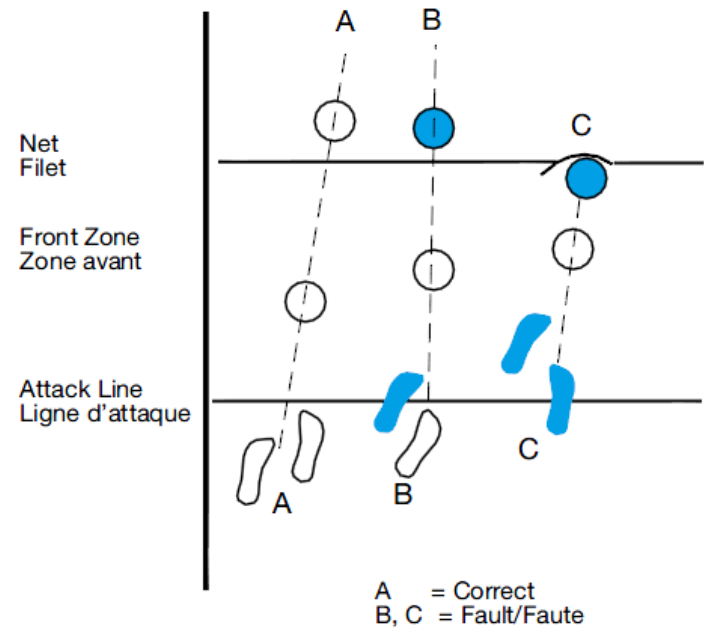
Exemple B:

Détermination des positions entre des joueurs de la même ligne



C = Centre player / Joueur centre
R(D) = Right player / Joueur droit
L(G) = Left player / Joueur gauche

Angrep av bakspiller



Opplegger er bakspiller

- En bakspiller eller libero kan IKKE angripe foran angrepslinjen (3-meter) såfremt hele ballen er høyere enn nettkanten.
- Vær spesielt oppmerksom på opplegger når det spilles system (5-1 eller 6-2) og opplegger er bakspiller. En tipp er da ulovlig dersom ballen slås høyere enn nettkanten.

Referanser

- <http://www.volleyballreftraining.com/>
- <http://www.fivb.org/EN/Refereeing-Rules/>
- <http://volleyball.no/Volleyball/dommere/Sider/default.aspx>